

VILNIAUS SUAUGUSIŲJŲ MOKYMO CENTRO SMURTO IR PATYČIŲ PREVENCIJOS IR INTERVENCIJOS VYKDYMO TVARKOS APRAŠAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Smurto ir patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymo Vilniaus suaugusiųjų mokyme centre (toliau VSMC) tvarkos aprašo (toliau – Aprašas) paskirtis – padėti VSMC užtikrinti sveiką, saugią, užkertančią kelią smurto, prievartos apraiškomis aplinką, kuri yra psichologiškai ir fiziškai saugi.

2. Apraše vartojamos sąvokos:

2.1. patyčios – tai psichologinę ar fizinę jėgos persvarą turinčio asmens ar asmenų grupės tyčiniai, pasikartojantys veiksmai, siekiant pažeminti, įžeisti, įskaudinti ar kaip kitaip sukelti psichologinę ar fizinę žalą kitam asmeniui. Patyčios gali būti tiesioginės (atvirai puolant ir/ar užgauliojant) ir/ar netiesioginės (skaudinant be tiesioginės agresijos):

2.1.1. žodinės patyčios: pravardžiavimas, grasinimas, ujimas, užgauliojimas, užkabinėjimas, erzinimas, žeminimas ir kt.;

2.1.2. fizinės patyčios: mušimas, spardymas, spaudimas, dusinimas, užkabinėjimas, turtinė žala ir kt.;

2.1.3. socialinės patyčios: socialinė izoliacija arba tyčinė atskirtis, gandų skleidimas ir kt.;

2.1.4. elektroninės patyčios: skaudinančių ir gąsdinančių asmeninių tekstinių žinučių ir/ar paveikslėlių siuntinėjimas, viešų gandų skleidimas, asmeninių duomenų ir komentarų skelbimas, tapatybės pasisavinimas, siekiant sugriauti gerą vardą arba santykius, pažeminti ir kt.

2.2. patyčias patiriantis mokinys – mokinys, iš kurio yra tyčiojama.

2.3. patyčias patiriantis suaugęs – administracijos atstovas, mokytojas, švietimo pagalbos specialistas ar techninis darbuotojas, iš kurio tyčiojasi mokinys (-iai).

2.4. besityčiojantysis/skriaudėjas – mokinys ar suaugęs, inicijuojantis patyčias ir/ar prisidedantis prie jų.

2.5. patyčių stebėtojas – mokinys ar suaugęs, matantis ar žinantis apie patyčias.

2.6. patyčių prevencija – veikla, skirta patyčių rizikai mažinti, imantis VSMC bendruomenės narių (mokinių, administracijos atstovų, mokytojų, švietimo pagalbos specialistų, kitų darbuotojų, nepilnamečių mokinių tėvų (globėjų, rūpintojų) švietimo, informavimo ir kitų priemonių.

2.7. patyčių intervencija – visuma priemonių, taikomų visiems patyčių dalyviams (patiriantiems, besityčiojantiems, stebėtojams), esant poreikiui įtraukiant nepilnamečių mokinių tėvus (globėjus, rūpintojus).

2.8. patyčių prevencijos ir intervencijos stebėsena – patyčių situacijos VSMC stebėjimas, renkant, analizuojant faktus ir informaciją, svarbią šio reiškinio geresniam pažinimui bei valdymui, reiškinio tolimesnės raidos ir galimo poveikio prognozavimas.

II SKYRIUS SMURTO IR PATYČIŲ STEBĖSENA, PREVENCIJA VSMC

3. Patyčių prevencija ir intervencija yra VSMC veiklos dalis, kurios planavimu, organizavimu ir stebėsena rūpinasi VSMC direktorius, Mokinio gerovės komisijos nariai, klasių auklėtojai, direktoriaus pavaduotojai ugdymui, o jos vykdyme dalyvauja visi VSMC bendruomenės nariai.

4. Smurto ir patyčių prevencijos, intervencijos vykdymo tvarkos įgyvendinimą koordinuoja Mokinio gerovės komisija kuri kasmet:

4.1. inicijuoja anoniminės mokinių apklausos vykdymą ir apibendrina jos rezultatus.

5.2. surenka apibendrintus duomenis iš klasių auklėtojų dėl VSMC fiksuotų pranešimų apie patyčias ir atlieka jų analizę;

4.3. remiantis apklausos ir pranešimų apie patyčias analizės duomenimis, rengia patyčių prevencijos ir intervencijos priemonių planą;

4.4. aptaria turimą informaciją, svarsto prevencijos ir intervencijos priemonių taikymo plano turinį mokinio gerovės komisijos posėdyje;

4.5. teikia siūlymus VSMC direktoriui dėl patyčių prevencijos ir intervencijos priemonių įgyvendinimo, VSMC darbuotojų kvalifikacijos tobulinimo patyčių prevencijos ar intervencijos srityje ir kitais klausimais;

4.6. individualiai dirba su smurto ir patyčių atvejais, kai vienas iš dalyvių yra suaugęs bendruomenės narys arba kai į juos kreipiasi klasės auklėtojas išnaudojęs numatytas pagalbos priemones;

4.7. atlieka kitus VSMC Apraše numatytus veiksmus.

5. Klasės auklėtojai kasmet išanalizuoja ir apibendrina turimus pranešimus apie patyčias, informuoja Mokinio gerovės komisiją apie prevencijos, intervencijos taikomų priemonių rezultatus klasėje, teikia kitą svarbią informaciją, susijusią su patyčiomis.

6. Prevencinės priemonės apima socialinių ir emocinių kompetencijų ugdymą, pozityvaus VSMC mikroklimato kūrimą, mokinių pozityvių vertybių formavimą, nepilnamečių mokinių tėvų įtraukimą į saugios aplinkos kūrimą, mokytojų kvalifikacijos tobulinimą mokinių socialinių ir emocinių kompetencijų ugdymo srityje.

III SKYRIUS

SMURTO IR PATYČIŲ INTERVENCIJA VSMC

7. Visais įtariamų ir realių patyčių atvejais kiekvienas VSMC darbuotojas reaguoja į patyčias nepriklausomai nuo jų formos ir turinio:

7.1. nedelsdamas įsikiša įtarus ir/ar pastebėjus patyčias ir nutraukia bet kokius tokį įtarimą keliančius veiksmus;

7.2. jei reikia pagalbos, kreipiasi į pagalbą galinčius suteikti asmenis nepilnamečių mokinių tėvus (globėjus, rūpintojus), VSMC darbuotojus ar institucijas (pvz., policija, greitoji pagalba ir kt.);

8.3. tą pačią dieną apie įvykusias patyčias informuoja VSMC direktorių ar Mokinio gerovės komisijos pirmininką;

7.4. informuoja klasės auklėtoją, socialinį pedagogą arba budintį administracijos atstovą apie įtariamą ir/ar įvykusias patyčias, bei pateikia užpildytą pranešimo formą (priedas Nr.1).

8. Pastebėjus kibernetines patyčias ar gavus apie jas pranešimą:

8.1. išsaugo vykstančių kibernetinių patyčių įrodymus ir atveją nedelsiant, bet ne vėliau kaip kitą darbo dieną, pateikia užpildytą pranešimo apie smurtą ir patyčias formą klasės auklėtojui arba administracijos atstovui.

9. Klasės auklėtojas gavęs informaciją apie įtariamą ir/ar įvykusias patyčias:

9.1. išsiaiškina situaciją, nustato, ar tai patyčių atvejis;

9.2. organizuoja individualius pokalbius su patyčių dalyviais, informuoja nepilnamečio mokinio tėvus (globėjus, rūpintojus), esant poreikiui kviečia juos dalyvauti pokalbiuose;

9.3. informuoja socialinį pedagogą;

9.4. vykdo tolesnę patyčių situacijos stebėseną;

9.5. užpildo pranešimo apie patyčias formą (priedas Nr. 1)

9.6. kartojantis smurto ar patyčių situacijai, informaciją perduoda VSMC Mokinio gerovės komisijai ir pateikia visas turimas užpildytas formas ar turimą informaciją raštu;

9.7. esant sudėtingesnei situacijai, iš karto inicijuoja Mokinio gerovės komisijos posėdį bei registruoja įvykį patyčių registracijos žurnale (priedas Nr. 2).

10. Socialinis pedagogas:

10.1. organizuoja individualius pokalbius su patyčių dalyviais, informuoja nepilnamečio mokinio tėvus (globėjus, rūpintojus), esant poreikiui kviečia juos dalyvauti pokalbiuose.

10.2. informuoja VSMC direktorių apie patyčių situaciją, vykdytas ir siūlomas pagalbos ir poveikio priemones.

11. Psichologas: ne vėliau kaip per 5 darbo dienas suteikia psichologinę pagalbą smurtavusiam ir smurtą patyrusiam mokiniui, nepilnamečio mokinio tėvams (globėjams, rūpintojams).

12. Mokinio gerovės komisija:

12.1. organizuoja smurto ir patyčių situacijos aptarimą Mokinio gerovės komisijoje, numato veiksmų planą, reikalingas poveikio ir psichologinės, švietimo pagalbos priemones (pvz.: individualūs pokalbiai su skriaudėju, skriaudžiamuoju, stebėtojais, nepilnamečių mokinių tėvais (globėjais, rūpintojais), klase; psichologo konsultacijos; streso ir emocijų valdymo, konfliktų ir problemų sprendimo užsiėmimai, žalos atitaisymas ir kt.);

12.2. informuoja VSMC direktorių apie patyčių situaciją, vykdytas ir siūlomas pagalbos ir poveikio priemones;

12.3. koordinuoja, organizuoja, įgyvendina numatytas priemones; stebi, analizuoja situaciją; esant reikalui, pratęsia, koreguoja, numato papildomas poveikio ir pagalbos priemones; jei VSMC galimybės išnaudotos informuoja direktorių ir kreipiasi pagalbos į kitas institucijas (Vilniaus miesto Savivaldybės Vaiko gerovės komisiją, Vaiko teisių apsaugos skyrių, policiją, Vilniaus miesto pedagoginę psichologinę tarnybą ir kt.).

13. Patyčias patiriantis mokinys ar patyčių stebėtojas, matęs ir žinantis apie patyčias, nedelsiant informuoja bet kurį VSMC darbuotoją kuriuo pasitiki.

14. Patyčias patiriančio nepilnamečio mokinio tėvai (globėjai, rūpintojai) žinantys apie klasėje vykstančias patyčias:

14.1. nedelsiant informuoja klasės auklėtoją ir/ar socialinį pedagogą, ir/ar administracijos atstovus apie mokinio patiriamas patyčias jiems patogiu būdu (telefonu, elektroniniu laišku, žinute elektroniniame dienynė ar asmeniškai);

14.2. sužinoję apie viešą patyčių kibernetinėje erdvėje panaudojus vaizdinę informaciją atvejį, smurtaujančio ir smurtą patiriančio nepilnamečio mokinio tėvai (globėjai, rūpintojai), privalo apie tai pranešti LR ryšių reguliavimo tarnybai pateikdami pranešimą interneto svetainėje adresu www.draugiskasinternetas.lt.

15. VSMC direktorius, gavęs informaciją apie įtariamas ar įvykusias patyčias, nedelsdamas aiškinasi situaciją ir imamasi veiksmų, numatytų šiame Apraše.

IV SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

16. Visi dokumentai ir duomenys, susiję su mokiniu ir jo asmeniniu gyvenimu, yra konfidencialūs ir naudojami tik tiek, kiek tai būtina atsakingiems fiziniams ar juridiniams asmenims atlikti pavestas funkcijas, užtikrinti mokinio teises ir teisėtus jo interesus.

17. Visi VSMC bendruomenės nariai supažindinami su Aprašu pasirašytinai.

18. Patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymo Aprašas yra skelbiamas VSMC interneto svetainėje.

**VILNIAUS SUAUGUSIŲJŲ MOKYMO CENTRAS
PRANEŠIMAS APIE PATYČIAS**

Data

Bendrieji duomenys:

Kam pranešta apie patyčias:	
Kas pranešė apie patyčias:	
Kada įvyko patyčios (data, val.):	
Kur įvyko patyčios:	
Kokia patyčių forma naudota ar įtariama, kad buvo naudota:	
☐	Fizinės: vaiko užgauliojimas veiksmais (pargriovimas, įspyrimas, kumštelėjimas, spjaudymas, daiktų atiminėjimas ar gadinimas, plaukų pešiojimas ir pan.);
☐	Socialinės: įvairūs gąsdinantys, bauginantys gestai, ignoravimas, siekiant parodyti, kad mokinys yra nepageidaujamas ar atstumiamas;
☐	Elektroninės: patyčios vykstančios elektroninėje erdvėje: socialiniuose tinkluose, kitose vietose internete, naudojant mobiliuosius telefonus (nemalonių žinučių arba elektroninių laiškų rašinėjimas, skaudinantis bendravimas pokalbių kambariuose, mokinio asmeninio gyvenimo detalių viešinimas, tapatybės pasisavinimas ir pan.).
☐	Kiti pastebėjimai (įrašyti) _____.
Ar yra žinomas tokio elgesio pasikartojamumas:	

Duomenys apie patyčių dalyvius:

Mokinio, <u>patyrusio patyčias</u> vardas, pavardė, amžius, klasė:	
Mokinio/-ų, <u>kuris tyčiojosi</u> vardas, pavardė, amžius, klasė:	
Mokinių/-ų, <u>stebėjusio patyčias</u> vardas, pavardė, amžius, klasė:	

Išsamesnė informacija apie įvykį:

--

VSMC pedagogo ar kito darbuotojo elgesys šioje patyčių situacijoje:

--

Veiksmų po įvykio, planas su:

Mokinių patyrusių patyčias:	
Mokiniu, kuris tyčiojosi:	
Stebėtojais:	
Patyčių dalyvių nepilnamečių mokinių tėvais (globėjais, rūpintojais):	
Kitais VSMC darbuotojais:	
Kita (įrašyti):	

Patyčių registracijos žurnale Nr. _____

Vilniaus suaugusiųjų mokymo centro
smurto ir patyčių prevencijos,
intervencijos vykdymo tvarkos aprašo
2 priedas

PATYČIŲ REGISTRACIJOS ŽURNALAS

F - fizinės
Ž - žodinės
K - kibernetinės
S - socialinės

M - mokinys
S - suaugęs bendruomenės narys

Eil. Nr.	Data	Pranešėjo vardas, pavardė, pareigos	Smurto ir patyčių pobūdis: F, Ž, K, S	Smurtą patiriantis asmuo (M, S)	Smurtaujantis asmuo (M, S)	Pastabos

**VILNIAUS SUAUGUSIŲJŲ MOKYMO CENTRO
REAGAVIMO Į PATYČIAS IR PAGALBOS JOMS ĮVYKUS PLANAS
(ALGORITMAS)**

